ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

HIGHER EDUCATION OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF INTEGRATION TO EUROPEAN EDUCATIONAL SPACE

УДК 378.1
378.4

Рекомендовано Вченою радою
ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди"
Протокол № 3 від 27 жовтня 2014 р.

Видання здійснено за сприяння Міжнародної Експертної Агенції
"Консалтинг і Тренінг" та Східно-Європейського Інституту Психології

Редакційна колегія випуску:
Кремень В.Г., Савченко О.Я., Маноха І.П., Ляшенко О.І., Коцур В.П.,
Рик С.М., Вашуленко М.С., Бех І.Д., Калмикова П.О.

Відповідальний редактор випуску:
Маноха І.П., доктор психологічних наук, професор

Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди" – Додаток 1 до Вип. 5, Том III (54) : Тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору". – К.: Гнозис, 2014. – 486 с.

Humanitarian Bulletin SU "Pereyaslav-Khmelnitsky Pedagogical University by H.Skovoroda" - Supplement 1 to Vol. 5, Volume III (54): Thematic Issue "Higher Education in Ukraine in the context of integration into the European educational space." - K.: Gnosis, 2014. - 486 p.

Збірник затверджено постановою Президії ВАК України
з психологічних та філософських наук від 14.04.2010 №1-05/3,
педагогічних наук від 06.10.2010 №3-05/6.

У тематичному випуску вміщені наукові статті фахівців з питань вищої освіти, присвячені актуальній проблемі входження України до європейського освітнього простору. Перспективи євроінтеграційних процесів у сфері вищої освіти, вимоги Болонського процесу та питання готовності України відповідати цим вимогам, моніторинг якості освіти, стандарти європейського освітнього простору та завдання, що стоять перед вищої освітою України сьогодні - ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв'язання яких звертаються автори випуску. У центрі уваги також питання управління якістю освіти, перспективи запровадження механізмів сучасного освітнього менеджменту, а також - умови й напрями оптимізації та розвитку вищої освіти України в сучасних умовах. Для фахівців-освітян, науковців, дослідників психолого-педагогічних та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.

ISBN 978-966-2760-18-7(3)

© Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Г. Сковороди, 2014 р.
© Східно-Європейський Інститут Психології, 2014 р.
© Міжнародна Експертна Агенція "Консалтинг і Тренінг, 2014 р.
© Видавництво "Гнозис", 2014 р.

ТЕМАТИЧНИЙ ВИПУСК

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Додаток 1 до Вип. 5, том III (54), 2014 р.

Тематичні рубрики випуску:

Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти в Україні, Європі та світі

Управління якістю освіти: стандартизація та інноваційність

Моніторинг якості освіти: засоби, технології та перспективи

Сучасний освітній менеджмент: економічні, організаційні та психологічні засоби реалізації в Україні, Європі та світі

Філософія та психологія освіти

Послідовність загальної середньої та вищої освіти як європейський стандарт

Новітні засоби навчання: проблеми впровадження та стандартизації

Психолого-педагогічні та організаційні умови запровадження європейських стандартів вищої освіти в Україні

ЗМІСТ

1. Новітні засоби навчання: проблеми впровадження та стандартизації

АВАГЯН С.С., Интерактивная методика преподавания иностранных языков в неязыковых ВУЗах 6

БАБЕНКО Л. В., ФУРСИКОВА Т.В., Мультимедійні технології як засіб професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва 13

БАБ'ЯК М.М., ХОМОШ Ю.С., Дидактичні аспекти використання сучасних інформаційних технологій у вищій професійній освіті 21

БАРСЬКА Г.О., Ретроспективний аналіз методів навчання читання іншомовних професійно зорієнтованих текстів 29

БЄЛЬЧЕВ П.В., Підготовка магістрів математики до використання QR-кодів у майбутній професійно-педагогічній діяльності 39

БОРЗОВА А.С., Особливості вибору відеоматеріалів «по назві» користувачами сайтів дистанційного навчання 47

ВЕРБОВСЬКИЙ І.А., Теоретичний аналіз управління впровадженням інформаційних технологій у навчальний процес ВНЗ 55

ВЛАСЕНКО К.В., ГРУДКІНА Н.С., Використання комп'ютерного тренажеру під час навчання теорії ймовірностей та математичної статистики майбутніх інженерів 66

ГАЙДАЙ Н.В., РЕВЕНЬКО О.М., ПУЧКОВ В.А., Інноваційні методи оптимізації навчального процесу студентів з англомовною формою навчання з фаху «Акушерство і гінекологія» в умовах запровадження європейських стандартів вищої освіти в Україні 76

ГАЙДАР М.М., Проектна методика у навчанні академічному письму студентів мовних спеціальностей 81

ГОЛОВЧЕНКО О.В., КРАВЧУК М.Г., ВДОВИЧЕНКО О.М., Застосування дидактичних принципів в організації навчального процесу при вивченні медичної біології . 89

ДРАБ Н.Л., НОЖОВНІК О.М., Система вправ для навчання майбутніх економістів написання ділових листів англійською мовою з урахуванням соціокультурних особливостей англомовної бізнес-спільноти 96

ДРОЗДОВИЧ Н.Ю., До питання вибору і налаштування системи електронного навчання на потребу викладання англійської мови професійного спрямування 109

ЗЕЛЕНСЬКА О.П., Ділова гра як один із засобів стимулювання активності курсантів ВНЗ системи МВС України у процесі навчання іноземної мови 117

КОЗИЦЬКА Т.В., Технології візуалізації змісту навчального матеріалу як ефективний інструмент забезпечення наступності біологічної освіти в системі «школа – вищий навчальний заклад» 126

КОНАКОВА О.В., УСАЧОВА О.В., ПАХОЛЬЧУК Т.М., СІЛІНА Є.А., Застосування новітніх засобів навчання англомовних студентів на кафедрі "Дитячі інфекційні хвороби" в умовах європейських стандартів вищої освіти в Україні 133

КОСТЕНКО В.Г., СОЛОГОР І.М., ЗНАМЕНСЬКА І.В., Особливості жанрової стратифікації англомовного дискурсу стоматології та її урахування у навчанні професійно орієнтованому читанню 140

КОТКОВЕЦЬ А.Л., Роль проектної методики у розвитку інтегрованих мовленнєвих вмінь студентів 148

КУЗНЕЦОВА В.М., ШЕВЕРНИЦЬКА Н.М., Дистанційне навчання як один із сучасних методів викладання іноземної мови у вищій школі 155

ЛАЗАРЕНКО С.В., Кібертехнології та інфотехнології в процесі мовної підготовки іноземців у ВНЗ України (кореляція понять «текст», «гіпертекст», «кібертекст») 162

ЛЕХНІЦЬКА С.І., Специфіка викладання дисципліни «Латинська мова і основи медичної термінології» студентам-іноземцям англомовної форми навчання у вищих медичних закладах 171

МАТВЕЕВА Д.И., Проблема определения понятия «англоязычное динамическое чтение» в отечественной и зарубежной методике обучения иностранным языкам 179

МЕЛЬНИКОВ А.Ю., НЕЧВОЛОДА Л.В., ГОРЕСЛАВЕЦ А.Н., Использование облачных технологий для заочной формы обучения 187

ОВЕРЧУК В.В., Активні та інтерактивні методи навчання у вищій медичній школі 195

ОВСЯНКІНА Л.А., Специфіка впровадження інноваційних технологій у сучасній вищій освіті 203

ПАВЛОВА В.В., Шляхи організації навчальної діяльності майбутніх фахівців при впровадженні інноваційних технологій навчання 211

ПРОСВЕТОВ Ю.В., ГУСАРОВА А.Ю., БАСОВ П.В., СКОРОХОДОВА Н.О., ЛЕВИЧ А.В., БАРИНОВ С.С., Применение современных форм обучения в последипломной подготовке специалистов 221

ПРОТАС О.Л., Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці соціальних педагогів до профорієнтаційної роботи з школярами 231

РОДОМСЬКА Н.М., ТАРАСОВА В.П., Інформаційно-телекомунікаційні та інтерактивні технології під час вивчення іноземної мови 241

СМОЙЛОВСЬКА Г.П., ЄРЕНКО О.К., МАЗУЛІН О.В., Впровадження сучасних інформаційних засобів навчання для інтернів за фахом «Загальна фармація» ... 249

СОЛОМЕНКО Л.І., Інтегративний підхід до викладання соціальної екології як фахової дисципліни ... 256

ТАРНОПОЛЬСЬКИЙ О.Б., Побудова початкового курсу усної повсякденної комунікації в навчанні англійської мови дорослих, які вивчають її поза межами мовних програм у ВНЗ ... 264

ФЕДОТОВ В.П., МАКУРИНА Г.И., МАКАРЧУК А.И., МАКАРЧУК А.И., Образцы, цели и принципы учебных игр в медицине ... 272

ФУРИК О.О., Проблемно-орієнтоване навчання: особливості методики викладання у медицині ... 281

ШАБАЦЬКА С.А., Аналіз можливостей інформаційно-комунікаційних технологій в аспекті розробки електронних освітніх ресурсів ... 287

ШЕЇНА О.О., Особливості використання медіаосвітніх технологій у професійній підготовці студентів університету ... 294

ШИШКІНА М.П., Формування і розвиток засобів ікт освітньо-наукового середовища вищого навчального закладу на базі концепції хмарних обчислень ... 302

ЯНЧАРСЬКА Л.В., Використання інтерактивних технологій навчання у процесі психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів економіки ... 310

2. Послідовність загальної середньої та вищої освіти як європейський стандарт

БЄЛЬЧЕВА Т.Ф., ВИТРИКУШ І.В., Педагогічні аспекти управління методичною роботою в сучасній школі ... 318

БЄЛЬЧЕВ П.В., БЄСОВА О.Г., Інваріативна та варіативна складові інформаційної компетентності майбутнього учителя математики ... 327

БОРИСЕНКО М.Ю., Експериментальна перевірка ефективності впровадження методики забезпечення наступності у вивченні математики початкової та основної школи ... 334

ВЛАСЕНКО А.О., Модель підготовки студентів-бакалаврів іноземної мови до проектної діяльності в початковій школі ... 344

ГОРДІЙЧУК О.Є., Професіоналізація майбутніх вихователів групи продовженого дня в педагогічному ВНЗ: досвід та інновації ... 351

ДІДЕНКО Л.С., Електронна дитяча енциклопедія як ефективний засіб підвищення загальної обізнаності учнів ... 359

ІЗБАШ С.С., ПОЛТОРАЧЕНКО О.О., Сучасні форми, методи, засоби управління творчим розвитком вчителів загальноосвітніх навчальних закладів ... 369

КАЗАЧІНЕР О.С., Підготовка вчителя іноземної мови до використання інноваційних педагогічних технологій у контексті подолання труднощів у навчанні школярів ... 378

KLYMOVYCH M.V., Semantic characteristics of the main terms of research issues training students of college of education to create scientific and methodological environment in primary school ... 385

КУЛІНКА Ю.С., Професійна підготовка майбутніх учителів технології до проектування мультимедійного уроку ... 394

ЛИСОГОР Л.П., Актуальні проблеми підготовки вчителів початкових класів в контексті інтеграції до європейського освітнього простору ... 402

ЛОПАТИНСЬКА І.С., Педагогічні умови створення емоційно сприятливого середовища в учнівському колективі гімназії ... 409

МАМЧУР Є.А., Формування ціннісних орієнтацій у майбутніх учителів як передумова інтеграції до європейського освітнього простору ... 417

МАТВІЄНКО О.В., Система професійної підготовки майбутніх учителів до проектної діяльності ... 424

МИРКОВИЧ И.Л., Ретроспективный анализ методов обучения устной английской речи учащихся начальных классов ... 432

РАЗМОЛОДЧИКОВА І.В., Методичні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи засобами інноваційних методів ... 440

СІНЕЛЬНИК І.П., Виховання толерантності майбутніх учителів початкової школи в процесі навчання ділової іноземної мови ... 447

СТОЛЯРЧУК О.А., Формування психологічної компетентності майбутніх учителів ... 455

СТРАТАН-АРТИШКОВА Т.Б., Методологічні засади творчо-виконавської підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва ... 463

УМІНСЬКА А.П., Рефлексивна культура майбутнього вчителя іноземної мови як основна складова його професійної підготовки в умовах модернізації освіти ... 472

розвитку особистості.

Отже, якщо педагоги та адміністрація навчального закладу будуть орієнтовані на професійний розвиток, то:

загальноосвітній заклад стане навчальною організацією, яка поєднає людей загальними цінностями;

виникнуть умови для самореалізації та поновлення професійно-педагогічної діяльності.

Перспективи подальших пошуків у напрямку дослідження. Визначення найбільш ефективних форм і методів управління методичною роботою в загальноосвітній школі. аліфікації вчителя являють собою замкнений цикл ("Цикл Колба" – рис. 1).

Список використаних джерел:

1. Афанасьева Т., Немова Н. Поддержка деятельности образовательных учреждений муниципальной методической службой: Методическое пособие / Под ред. \ В. Немовой. – М.: АПКиПРО, 2004,– 87с.
2. Бессолицина Р. Инновационные подходы к организации научно- методической работы / Р. Бессолицина // Методист. – 2006. –№1.– С. 25 –27.
3. Блохина Е. Методическая работа: понятие, сущность, управление / Е. Блохина // Курган, 2003. – С. 34.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і головн. ред. В. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ "Перун", 2001. – 970 с.
5. Маслікова І. Методична діяльність як об'єкт дослідження в системі муніципальної освіти / І. Маслікова // Управління школою. – 2007. – № 30. – С. 7 – 13.
6. Теория человеческой мотивации // Маслоу А. Мотивация и личность / Пер. А. Татлыбаевой; терминологическая правка В. Данченка. – К.: PSYLIB, 2004. – Гл. 4
7. Охрієнко І. Управління методичною службою школи / І. Охрієнко // Управління школою. – 2006. – № 3. – С. 2 – 6.
8. Тюрікова О. Методична робота як цілісна система / О. Тюрікова // Управління освітою. – 2012. – № 12. – С. 9 – 11.

БЄЛЬЧЕВ П.В.,
БЄСОВА О.Г.,
Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь

ІНВАРІАТИВНА ТА ВАРІАТИВНА СКЛАДОВІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

У статті здійснено уточнення поняття «інформаційна компетентність» у контексті педагогічної діяльності. Розкриті компоненти інформаційної компетентності майбутнього учителя математики.
Ключові слова: *інформаційна компетентність, майбутні учителя математики, компоненти інформаційної компетентності.*

В статье уточняется понятие «информационная компетентность» в контексте педагогической деятельности. Раскрыты компоненты информационной компетентности будущих учителей математики.
Ключевые слова: *информационная компетентность, будущие учителя математики, компоненты информационной компетентности.*

This article provides clarification of the concept of "information competence" in the context of educational activities. The disclosed components of information competence of future teachers of mathematics.
Key words: *information competence of future teachers of mathematics components of information competence.*

Постановка проблеми. У світлі впровадження компетентнісного підходу в освіті постає питання визначення та формування ключових компетентностей фахівця, яка є однією з головних тем досліджень у педагогічній науці. Сучасне трактування в педагогіці [3] компетентності людини як спеціально структуровані (організовані) набори знань, умінь, навичок і ставлень, що їх набувають у процесі навчання. Вони дозволяють людині визначати, тобто ідентифікувати і розв'язувати, незалежно від контексту (від ситуації), проблеми, характерні для

© БЄЛЬЧЕВ П.В., БЄСОВА О.Г., 2014.
УДК 378.147:373

певної сфери діяльності.

Сучасна наука стверджує, що новітній етап цивілізації в історичному розвитку людства характеризується як час стрімкого формування інформаційного суспільства, основним стратегічним ресурсом якого є інформація. Формування інформаційної компетентності починається з розуміння ролі інформації в житті суспільства. Тому майбутні фахівці мають розуміти, наскільки важливо володіти інформацією, зберігати її, систематизувати і розповсюджувати з професійною метою. Вони також мають усвідомлювати, що комп'ютерна техніка та телекомунікації відіграють особливу роль у вирішенні цих завдань. Використання інформаційних технологій в освіті та у щоденній професійній діяльності спричиняє виникнення нових підходів до результату освіти, оволодіння навичками роботи з комп'ютерними, інформаційними та телекомунікаційними технологіями. Тому, коли йдеться про компетентність фахівця, до складу знань, умінь, навичок та здатностей їх застосовувати у повсякденній та професійній діяльності мають входити і здатності, які передбачають використання інформаційних та комп'ютерних технологій.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженнями про формування компетентнісного підходу займалися такі українські дослідники: Н. Баловсяк, Н. Болюба, Н. Глузман, М. Головань, С. Горобець, Ю. Дорошенко, С. Калашнікова, К. Кірей, Л. Пєтухова, А. Раков, С. Сисоєва, О. Спірін. Різні аспекти інформаційної компетентності майбутніх фахівців розглядали такі науковці В. Ю. Биков, О. М. Довгялло, Ю. О. Дорошенко, Р. С. Гуревич, М. І. Жалдак, Ю. О. Жук, Г. О. Козлакова, А. М. Коломієць, В. М. Кухаренко, Н. В. Морзе, Т. Б. Поясок, І. В. Роберт, С. О. Сисоєва, О. В. Співаковський, П. В. Стефаненко та інші.

Проблеми формування компетентності майбутніх фахівців у галузі інформатики та застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) перебувають у центрі уваги педагогічної науки, про що свідчать численні дослідження. На думку українських науковців [6], кваліфікаційну характеристику інформаційної поведінки людини у професійній діяльності певного профілю слід називати інформаційною компетентністю фахівця. Умовою ефективної роботи фахівця є вміння та навички виконувати операції з інформацією, оперувати соціальною та професійною інформацією; спроможність регулювати й аналізувати власне інформаційно-професійне поле й інформаційну поведінку на робочому місці, зокрема автоматизованому; застосування фундаментальних законів інформаційного розвитку з метою побудови комфортних та ефективних взаємин з інформаційним довкіллям.

Метою статті є уточнення сутності поняття «інформаційна компетентність» та з'ясування змісту компонентів інформаційної компетентності майбутнього учителя математики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження феномену інформаційної компетентності здійснюється науковцями у розрізі різних аспектів: визначення сутності поняття; виокремлення знань, умінь і навичок, що забезпечують її формування; діагностика рівнів її сформованості; визначення змісту означеної компетентності та зіставлення його з вимогами зарубіжних стандартів тощо. Особлива увага в цих дослідженнях приділена питанням визначення компонентів інформаційної компетентності, від чіткості виокремлення яких безпосередньо залежить ефективність процесу її формування та діагностика рівня сформованості

А. Ткачов підтримує українську дослідницю О. Савченко, яка вважає, що інформаційна компетентність особистості свідчить про сформованість у неї навчально-інформаційних умінь і навичок. Ідеться передусім про такі здатності: швидко актуалізувати й відтворювати потрібну інформацію: самостійно знаходити нову інформацію з різних джерел; користуватися каталогами, складати бібліографію; користуватися довідковою літературою; працювати з графіками, схемами, таблицями, картинами тощо; знати і вдаватися до прийомів смислового групування матеріалу; знати як і вміти упорядковувати та відтворювати інформацію (план, алгоритм, таблиця, схема, класифікація тощо).

На думку А.Н. Зав'ялова, інформаційна компетентність – знання, уміння, навички і здатність їх застосовувати при розв'язуванні задач з використанням засобів нових інформаційних технологій [2].

І. Наумчук зазначає, що інформаційна компетентність передбачає здатність майбутніх учителів математики [7]: орієнтуватись у тенденціях і перспективах сучасних інформаційних технологій; застосовувати інформаційну компетентність в управлінні і повсякденному житті; раціонально використовувати комп'ютер і комп'ютерні засоби для пошуку, здобуття та опрацювання інформації, її обробки, систематизації, зберігання, прийняття управлінських рішень, передавання даних; будувати інформаційні моделі й досліджувати їх за допомогою засобів інформаційно-комунікаційних технологій; давати оцінку процесам й досягнутим результатам діяльності.

Т. Б. Лупиніс виокремлює такі показники сформованості компонентів інформаційної компетентності: мотиваційний — прагнення і здатність (готовність) до опанування знаннями й уміннями у галузі математики, інформатики, комп'ютерної техніки та традиційних інформаційних ресурсів; когнітивний — сукупність знань, що відображають систему сучасного інформаційного суспільства, набуття нових знань з дисциплін, способи та прийоми роботи з інформаційними технологіями; діяльнісний — досвід пізнавальної діяльності, зафіксований у формі його результатів — знань; аксіологічний — уміння здійснювати адекватну самооцінку, самостійно бачити і формулювати проблему, самостійне подолання труднощів в оволодінні інформаційною компетентністю; комунікативний — спілкування майбутніх учителів математики та викладача відбувається-

ся за допомогою комунікаційних технологій з метою самоосвіти; адаптивний — пристосування до нових вимог інформаційного суспільства [4].

На думку Миронової О. інформаційна компетентність визначається як здатність ефективно виконувати інформаційну діяльність (при вирішенні професійних завдань, навчанні, у повсякденному житті) з використанням ІКТ, що передбачає володіння інформаційною компетенцією та сформованою готовністю до розв'язання відповідних завдань з ураховуванням набутого досвіду, з можливістю самостійної організації власної діяльності, зі здійсненням самоконтролю та усвідомленням особистої ролі при їх реалізації та можливих наслідків її здійснення [5]. На думку дослідниці, формування інформаційної компетентності передбачає розвиток таких здатностей: знання понять, що пов'язані з інформацією, особливостей відповідних процесів, основою яких вона постає, та інформаційно-комунікаційних засобів її опрацювання; застосовувати ІКТ при реалізації навчальної, професійної діяльності та в повсякденному житті; обирати оптимальні шляхи розв'язання завдань (та їхнє безпосереднє вирішення), об'єктом у яких постає інформація; володіти методами та способами, що дозволять здійснювати пошук, збирання, оцінювання, перетворення, опрацювання, аналіз, подання, зберігання, поширення інформації та підвищення якості реалізації цих дій за рахунок набутого досвіду; самостійно організовувати власну інформаційну діяльність та реалізовувати самоконтроль при її здійсненні; оцінити важливість інформації на сучасному етапі розвитку суспільства та особистого внеску при здійсненні інформаційної діяльності та відповідно ефективно і відповідально її реалізовувати.

На думку Н. Баловсяк, до складу інформаційної компетентності особистості зараховує три складові [1]: 1) інформаційна складова, яка визначає здатність ефективної роботи з інформацією у різних формах її представлення; 2) комп'ютерна (комп'ютерно-технологічна) складова, що визначає уміння та навички щодо роботи з сучасною комп'ютерною технікою та програмним забезпеченням; 3) процесуально-діяльнісна складова, яка визначає здатність застосовувати сучасні засоби інформаційно-комп'ютерних технологій до роботи з інформаційними ресурсами та розв'язування різноманітних задач.

Звертаючи увагу на структуру інформаційної компетентності, С. Трішина, А. Хуторський [8] зазначають, що вона є сукупністю таких компонент: когнітивної; діяльнісно-творчої; особистісної; аксіологічної. Н. Баловсяк вважає, що інформаційна компетентність майбутнього фахівця, у тому числі, на нашу думку, й соціального працівника, незалежно від змісту виконуваної ним професійної діяльності повинна визначати здатності та знання його стосовно роботи з інформацією та комп'ютерними технологіями [1].

Таким чином, на основі теоретичного аналізу базових понять дослідження, можна визначити інформаційну компетентність як інтегративне утворення особистості, яке віддзеркалює її здатність до визначення інформаційної потреби, пошуку відомостей та ефективної роботи з ними у всіх їх формах та представленнях – як в традиційній, друкованій формі, так і в електронній формі; здатності щодо роботи з комп'ютерною технікою та телекомунікаційними технологіями, та здатності щодо застосування їх у професійній діяльності та повсякденному житті. Проаналізувавши змістове наповнення кожної із складових частин інформаційної компетентності, можна охарактеризувати структурно-компонентне наповнення кожної складової. Інформаційна складова визначає компетентності, що стосуються роботи з інформаційними ресурсами у різних їх формах і представленнях і представляє собою сукупність наступних умінь та здатностей: вміння визначати інформаційну потребу та предмет дослідження; вміння користуватися інформаційними ресурсами у професійній діяльності та повсякденному житті; вміння здійснювати пошук відомостей та використовувати для цього різні інформаційні джерела; вміння проводити критичний аналіз та оцінку повідомлень.

Комп'ютерна складова визначає компетентності, що стосуються роботи з комп'ютерною технікою і є наступним переліком знань та умінь: знання теоретичних основ функціонування комп'ютерної техніки; знання основ збереження даних та вміння працювати з операційними системами; вміння працювати з офісними програмами; знання основ гіпертекстової технології; вміння працювати в мережі Internet; вміння працювати з електронною поштою; вміння працювати з електронними довідниками і базами даних; вміння працювати із спеціалізованим програмним забезпеченням.

Процесуально-діяльнісна складова визначає компетентності, що стосуються використання засобів сучасних інформаційних технологій стосовно роботи з інформаційними ресурсами і складається з наступних знань та умінь: вміння використовувати сучасну комп'ютерну техніку для опрацювання документів, для збереження даних в електронному вигляді; вміння проводити пошук даних, збережених на комп'ютері; вміння проводити пошук необхідних відомостей в Інтернеті; вміння використовувати засоби сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій для; знання основ мережевого етикету; усвідомлення переваг використання комп'ютерної техніки; знання, які задачі можна розв'язати за допомогою комп'ютера, а які – ні; уміння вибирати програмне забезпечення з ряду аналогів. Дана сукупність компонент повинна бути доповнена особистістними якостями майбутнього фахівця, які виражають здатність спеціаліста до успішного здійснення професійної діяльності. Ці суб'єктивні риси стосуються взаємовідносин особистості з іншими людьми, здатності застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у спілкуванні (комунікативний компонент інформаційної компетентності). Також до складу інформаційної компетентності входять суб'єктивні риси, що стосуються взаємовідносин

особистості із самою собою, а саме здатність до самоусвідомлення, саморозвитку, виявлення та розвитку психічних якостей, необхідних для успішного здійснення професійної діяльності, а також наявність мотивів і потреб у самовдосконаленні, саморозвитку, вдосконаленні та поглибленні професійних знань, особливо тих, що стосуються використання інформаційних та комп'ютерних технологій у професійній діяльності. Таким чином, визначені нами компоненти інформаційної компетентності можна представити у вигляді двох компонент – особистістної та професійно-інформаційної. Перша визначає суб'єктивні риси особистості фахівця, які сприяють успішній реалізації професійної діяльності майбутнього учителя математики. До цих рис відносяться здатність до рефлексії, самоусвідомлення власної діяльності, комунікативні здібності, здатність до самоорганізації та організації інших людей, можливості швидкої мобілізації та зміни характеру виконуваної діяльності. Друга визначає об'єктивні характеристики особистості, а саме сукупність професійних знань, умінь, навичок, що стосуються роботи з сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями та здатностей їх застосовувати до розв'язування професійних задач. Розглянувши компетентності, які в сукупності складають інформаційну компетентність майбутнього учителя математики, можна зробити висновок, що інформаційна компетентність майбутнього учителя математики незалежно від змісту виконуваної ним професійної діяльності повинна визначати здатності та знання фахівця стосовно роботи з інформаційними ресурсами та комп'ютерними технологіями. Компетентності, що описують ці здатності, назвемо інваріантними. Таким чином, інваріантні компетентності – це загальні знання, уміння та здатності: компетенції, що стосуються використання комп'ютерних та інформаційних технологій у повсякденному житті і не залежать від змісту професійної діяльності майбутнього учителя математики. Але окрім цих компонент до складу інформаційної компетентності майбутнього фахівця певного професійного напрямку повинні входити компетентності, визначені саме особливостями його професійної діяльності. Ці компетенції ми назвемо варіативними. Таким чином, варіативні компетентності – це спеціальні знання, уміння та здатності – сюди входять компетентності, які необхідні фахівцю для розв'язування задач, які виникають в його професійній діяльності, вони визначаються особливостями професійної діяльності фахівця. Для формування інформаційної компетентності в майбутнього учителя математики доцільно ввести в навчальний процес спецкурс «Медіаосвітні технології», який містить наступні теми: сучасні тенденції розвитку медіаосвіти; основні поняття медіаосвітних технологій; комп'ютерні аудіотехнології, створення медіазасобу за допомогою аудіотехнологій; комп'ютерні відео технології; створення медіазасобу за допомогою відеотехнологій; створення інфографіки; створення дидактичних засобів в інтегрованому середовищі для створення інтерактивної анімації, програмою Flash; програмою

«Мультискрипт» для підготовки відеоуроків; створення коміксу з математичним змістом.

Висновки з даного дослідження. Для формування інформаційної компетентності у майбутніх учителів математики, ми пропонуємо введення курсу «Медіаосвітні технології», в якому теоретична частина – це відомості про медіаосвіту та медіаосвітні технології, а практична частина – це підбір програм та застосування їх для створення медіатекстів. Отже, введення в навчальний процес курсу готує майбутнього учителя математики критично і усвідомлено оцінювати медіатексти, підтримувати критичну дистанцію по відношенню до популярної культури; розвивати здібності, знання і стосунки, необхідні для аналізу способів, за допомогою яких медіа активно конструюють реальність; розпізнавати, аналізувати і застосовувати різноманітність технічного використання і створення медіатекстів.

Список використаних джерел:

1. Баловсяк Н.Х. Структура та зміст інформаційної компетентності майбутнього спеціаліста [Електронний ресурс] - режим доступу: http://www.ii.npu.edu.ua/files/Zbirnik_KQSN/11/30.pdf.
2. Завьялов А.Н. Формирование информационной компетентности студентов в области компьютерных технологий: Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.01 / А. Н. Завьялов. - Тюмень, 2005. - 16 с.]
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / за заг. ред. О. В. Овчарук. — К. : «К. І. С.», 2004. — 112 с.
4. Лупиніс Т. Б. Рівні, критерії та показники сформованості інформаційної компетентності магістрантів соціальної роботи / Т. Б. Лупиніс // Педагогіка : наук. праці. - 2011. - Том 173, вип. 161. — С. 57-60
5. Миронова О. І. Формування інформаційної компетентності студентів як умова ефективного здійснення інформаційної діяльності / О. І. Миронова // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 17 (204). – С. 165-175.
6. Морзе Н. В. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес закладів ПТО : [метод. посібник] / Н. В. Морзе. — К. : Арт Економі, 2011. — 168 с.].
7. Наумчук І. А. Інформаційно-комунікаційна компетентність керівника позашкільного навчального закладу як важлива складова його професійної культури Електронний ресурс] / І. А. Наумчук // Педагогічний дискурс. - 2010. - Вип. 7. - С. 174-177.
8. Тришина С.В., Хуторской А В. Информационная компетентность специалиста в системе дополнительного профессионального образования [Електронний ресурс] // Интернет-журнал «Эйдос». - 2004. - 22 июня. - Режим доступу: http://www.eidos.ru/journal/2004/0622-09.htm